

JURAJ ŠKARPA, *Čežnja*

Samostalno izlagao u Livnu, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu, Novome Sadu, Velikoj Gorici, Splitu, Karlovcu, Zrenjaninu, Somboru, Subotici, Dubrovniku i Šibeniku.

LIT.: J. Depolo, *Figurativne tendencije u mladoj hrvatskoj umjetnosti* (katalog), Zagreb 1978. — M. Šolman, Ivica Šiško (katalog), Zagreb 1978. — V. Bužančić, *Razmišljanja o Zapisu nove prirode* (katalog), Zagreb 1980. — V. Maleković, Ivica Šiško (katalog), Zagreb 1985. — J. L. Depierris, Šiško, Zagreb 1988. — Isti, Ivica Šiško (katalog), Dubrovnik — Šibenik 1994. Ž. Sa.

ŠKABRNJA, selo SZ od Benkovca. Na položaju Glavčurak nalaze se ostaci sakralne arhitekture, a oko njega 18 starohrv. grobova u kojima je nađeno prstenja i naušnica. Ispod crkve Sv. Marije otkriveni su ostaci šesterolisne starohrv. crkve, a u dubljem sloju ostaci neke ant. građevine; crkva je poslije pregrađivana. Oko crkve se nalazilo groblje iz ranoga i zreloga srednjeg vijeka; pronađeno je prstenje, naušnice, željezni nožić i dr. — Selo je razoreno u agresiji na Hrvatsku 1991–92.

LIT.: Š. Batović, *Starohrvatska nekropola u Škabrnji*, SHP, 1960, 7. — Cultural Heritage of Croatia in the war 1991–92, Zagreb 1993. Z. Gu.

ŠKARIĆEVO, selo JZ od Krapine. Na brežuljku je smještena jednokatna drvena kurija s krovom na četiri vode, četverokutne osnove, izgrađena sred. XVIII. st. od masivnih greda. Kraj ulaza je mali trijem nad kojim je erker s tornjićem (tu se nalazila kapela). Š. je rijedak očuvani primjer nekoć mnogobrojnih drvenih kurija u Hrvatskome zagorju. Neogotički mauzolej (1877) pripada obitelji Halper.

LIT.: G. Szabo, *Kroz Hrvatsko Zagorje*, Zagreb 1939, str. 49. — M. Fučić, *Spomenik, materijal i čovjek*, Bulletin JA, 1960, 2–3. — V. Marković, *Barokni dvorci Hrvatskog zagorja*, Zagreb 1975. A. Ht.

ŠKARIN SAMOGRAĐ, špilja kraj sela Mirilovića, SZ od Šibenika. Unutar špiljskih naslaga debelih oko 7 m nađeni su, između ostalog, ostaci kremenih i kamenih rukotvorina te keramike, koji potječu od starijega neolitika do rim. doba. Nalazište je osobito vrijedno po keramičkim ulomcima prijelaznoga razdoblja iz starijega u srednji neolitik. U špilji je bogat sloj ranobrončanodobne cetinske kulture.

LIT.: Š. Batović, *Stariji neolit u Dalmaciji*, Zadar 1965. — I. Marović i B. Čović, *Cetinska kultura*, u knjizi: *Praistorija jugoslavenskih zemalja*, IV, Sarajevo 1983. B. Čk.

ŠKARPA, obitelj graditelja i klesara podrijetlom iz Staroga Grada na Hvaru (XVII. i XVIII. st.).

Ivan Krstitelj Škarpa radio je 1680. bočnu lađu župne crkve u Starome Gradu na Hvaru zajedno s M. Foretićem, a poslije je preuzeo cijelu gradnju. Sudjelovao je pri popravku Hektorovićeve Tvrdila 1689. God. 1679–80. spominje se na Visu, a potom u Perastu upravlja gradnjom zvonika župne crkve po nacrtu venec. arhitekta Giuseppea Beatija (1691).

Od ostalih članova obitelji poznati su kao graditelji i klesari Franjo Škarpa, koji je tijekom XVIII. st. bio zaposlen podizanjem zvonika uz župnu crkvu u Starome Gradu; njegovi sinovi Vicko i Toma radili su u

istome mjestu na gradnji župne crkve; Jerolim Škarpa klesao je 1685–93. ukrasne dijelove za obnovu Kneževa dvora u Dubrovniku; Kuzma Škarpa sudjeluje 1723–46. pri gradnji zvonika župne crkve u Nerežišćima na Braču; Josip Škarpa pregrađuje 1723–26. dvije crkve u Humcu na Braču.

LIT.: C. Fisković, Ignacije Macanović i njegov krug, *Prilozi—Dalmacija*, 1955, str. 233–240. — K. Prijatelj, *Novi vijek*, u knjizi: *Kulturni spomenici otoka Brača*, Brački zbornik, IV, 1960, str. 202. — Isti, *Bilješka o graditeljima župske crkve u Starom Gradu na Hvaru*, Hvarski zbornik, 1973, 1. — Horvat—Matejčić—Prijatelj, *Barok*. D. Kt.

ŠKARPA, Juraj, kipar (Stari Grad na Hvaru, 29. XI. 1881 — Zagreb, 31. XII. 1952). Studirao na Kunstgewerbeschule u Beču (1913/14) i na Akademiji u Zagrebu (1919/20). Tematski i stilski raznolik umjetnik; radio u duhu secesije, ekspresionizma i kritičkoga realizma (*Stidljivost*, 1921; *Glad*, 1921; *Saloma*, 1923; *Očaj*, 1925). U pojedinim djelima interpretirao renesansne i barokne uzore (*Bol*, 1940). Znatian dio njegova opusa zauzimao sakralna plastika, često izvođena po narudžbi. Suradivao s I. Meštrovićem pri izgradnji mauzoleja obitelji Račić u Cavtatu (1922). Za katedralu u Đakovu izradio je *Raspeće* (1935), a za crkvu kartuzijanaca u Pletterju drveni reljef *Sv. Trojstvo* (1937). Autor portreta, medalja i nadgrobnihih spomenika (*Pregaranje* na grobu obitelji Pečić-Kosijer na Mirogoju u Zagrebu, 1939). — Samostalno izlagao u Zagrebu (1921, 1925, 1932, 1937), gdje mu je retrospektivna izložba priredena 1988.

LIT.: A. Adamec, *Kiparsko stvaralaštvo u Hrvatskoj 1897–1918* (katalog), Zagreb 1977. — B. Kličinović i V. Zlamalik, *Juraj Škarpa* (katalog), Zagreb 1988. Ž. Sa.

ŠKERLJ, Josip, slikar (Dubrovnik, 24. IV. 1941). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1965. Likovni pedagog u Dubrovniku. U ranom razdoblju slika ekspresionistički, poslije toga radi slike-objekte stiliziranih figurativnih elemenata i otvorena kolorita (*Leda i labud*, 1968). Oko 1970. slika portrete u duhu novoga realizma. God. 1980. započinje poetsko-simbolistični ciklus *Erotika* (*Putenost*, 1981) i cikluse: *Vedute Dubrovnika* (*Stradun*, 1987); *Dubrovnik oaza mira* (*Grad I*, 1991). Ekspresivnim lik. izrazom realizirao stradanje grada (*Sjetni Dubrovnik I*, 1992). U crtežima istražuje slobodne linije i kompozicije. — Samostalno je izlagao u Splitu, Zagrebu, Dubrovniku, Osoru, Prištini, Mostaru, Herceg-Novom i Beču. Bavi se skulpturom i grafičkim oblikovanjem.

LIT.: J. Škunca, *Josip Škerlj* (katalog), Zagreb 1975. — A. Karaman, *Josip Škerlj* (katalog), Split 1981. — D. Schneider, *Josip Škerlj* (katalog), Zagreb 1987. — A. Karaman, *Josip Škerlj* (katalog), Dubrovnik 1991. — I. Fisković, *Josip Škerlj* (katalog), Dubrovnik 1993. Ž. Sa.

ŠKOMRLJ, Ivana (Ika), kostimografinja (Zagreb, 13. VII. 1932). Završila Akademiju za kazališnu umjetnost u Zagrebu 1968. Od 1965. kreira kostime za kazalište i film klasičnih i suvremenih autora (M. Držić, *Dundo Maroje*, 1972; Ch. W. Gluck, *Orfej i Euridika*, 1974; N. V. Gogolj, *Revizor*, 1975; V. Parun, *Mačak Džingis-kan*, 1980; I. Stravinski, *Pulcinella*, 1985; M. Krleža — A. Vrdoljak, *Glembajevi*, 1988; I. Zajc, *Nikola Šubić Zrinski*, 1994). Razvila prepoznatljiv stil visoke estetizacije i originalne uporabe raznovrsnih materijala.

LIT.: V. Bužančić, *Ika Škomrlj*, Dženisa Medvedec, Dinka Jeričević (katalog), Zagreb 1994. K. Ma.

ŠKOPAC, Flaviano, kipar (Presika kraj Labina, 2. XII. 1954). Diplomirao na Akademiji u Milanu 1977 (A. Marchese). Izrađuje u kamenu i drvu apstraktne skulpture čistoga oblika i zgusnute mase (*Radanje života*, 1977; *Forme III*, 1993). Bavi se grafičkim oblikovanjem i fotografijom. — Samostalno izlagao u Labinu, Rapcu, Opatiji i Zagrebu.

LIT.: G. Ostojić-Cvajner, *Flaviano Škopac* (katalog), Labin 1977.

ŠKRGIĆ, Nikola, grafičar i lik. pedagog (Karlovac, 7. XII. 1908). Studirao slikarstvo na Akademiji u Zagrebu (J. Kljaković, Lj. Babić, O. Mujadžić) i grafiku (T. Krizman). God. 1930–41. pisao o zagrebačkim lik. zbivanjima u beogradskom listu »Pravda«. Objavljivao folklorne skice, crteže i karikature. Bio je nastavnik na Visu 1945/46. Izveo ciklus crteža i akvarela *Tragom NOB-a na Visu*. Kao pedagog upućivao je djecu u temelje lik. stvaranja i zornu obuku u prirodi. Organizirao je putujuće izložbe i grafički opremao kataloge.

Z. Ša.

ŠKRINJA SV. ŠIMUNA, veliki srebrni pozlaćeni sarkofag što ga je u Zadru 5. VII. 1377. dala izraditi ugarsko-hrv. kraljica Elizabeta za relikviju Sv. Šimuna. Danas se nalazi na gl. oltaru crkve Sv. Šimuna. Škrinja je najmonumentalniji spomenik srednjovj. zlatarstva u Hrvatskoj, a rađena je u duhu internacionalne gotike dvorskoga smjera. Izradio ju je tehnikom iskucavanja zadarski zlatar Franjo iz Milana, po vlastitu nacrtu uz pomoć suradnika. Na poklopcu su ležeći lik sveca i dva grba kralja Ludovika Anžuvina, Elizabetina muža. Na ostalim je ploham

ŠKRINJA SV. ŠIMUNA
UNUTRAŠNJA STRANA ŠKRINJE SV. ŠIMUNA

izrađeno 13 narativnih reljefa s mnoštvom ljudskih likova. Većina prikazuje svečeva čuda, dok dvije imaju posebno značenje: *Ulazak kralja Ludovika u Zadar* i donatorska kompozicija *Kraljica s tri kćeri predaje škrinju svecu*. Na posvetnome natpisu, izrađenu također iskucavanjem, navedena je god. 1380, kada je škrinja bila vjerojatno završena. Likovne su kompozicije bliske Giottovu slikarstvu; *Prikazanje u hramu* izrađeno je neposredno po Giottovoj freski u Capelli dell' Arena

u Padovi. U unutrašnjosti se nalazi iskucani reljef renesansnih osobina s likovima svetaca, zadarskih zaštitnika. Potpisao ga je zlatar T. Martinić iz Zadra 1497. U sarkofagu se nalaze zavjetni darovi: kruna i vezeni veo, očito Elizabetin prilog, vezena pregača s ćirilskim natpisom srp. despota Đurđa Brankovića i dva vezena ručnika, te veći broj prstenja gotičkoga stila.

LIT.: I. Petricoli, *Škrinja sv. Šimuna u Zadru*, Zagreb 1983.

I. Pct.